

DIARI DE L'EXILI CATALÀ I REPUBLICÀ

7129 4698
6 d'octubre de 1934
Manuel González Alba,
moribund, digué : "Moro pels
meus fills i per Catalunya".

Nº 61

Octubre de 1993

6 d'Octubre de 1934

Per impedir que les dretes espanyoles anti-republicanes de Gil Robles i de Lerroux prenguin el poder a Madrid, les esquerres republicanes i socialistes entren en vaga general i en insurrecció.

A les Asturies el proletariat pren el poder, que és reprimit per les tropes comanades per Franco. El govern de la Generalitat presidit per Lluís Companys s'associa al moviment revolucionari i proclama l'Estat Català dins de la República federal espanyola. Les tropes de repressió, camí de la Plaça de la República de Barcelona, bombardeigen el CADCI: hi moren els patriotes catalans Jaume Compte, Manuel González Alba i Amadeu Bardina.

"Qui viu i treballa ...

a Catalunya, si vol, és català", havíem dit. Actualment viuen a Catalunya un quaranta per cent de castellans. La història ens mostra el camí : En l'any 1931 tpts els ciutadans que "viuen i treballaven" a Catalunya participaren en la proclamació de la República Catalana.

Qui viu i treballa a Alemanya no és necessàriament alemany, ens hem assabentat ara. En el país hi viuen tres milions de turcs? A França hi treballen milions d'immigrants, molts d'ells magrebins. Quan la guerra del Golf vàrem saber que la riquesa del Kuwait era deguda al treball de milions d'immigrants, filipins i altres orientals.

Els mèdia ens havien amagat aquesta situació, que és, es diu ara, contrària als "drets de l'home". Perquè aqueses milions de treballadors no gaudeixen, en els països on treballen, de drets cívics, no poden "votar". Son els esclaus, els "proletaris" del capitalisme. I si ens referim als USA, no hi voten més que les

classes socials benestants.

Ara el món s'enfonsa en una profunda crisi econòmica, social i política. Quan veiem els problemes i conflictes que sorgeixen en l'Àfrica del Sud per arribar a fer votar els milions de víctimes de l'apartheid, comprendrem com és utòpic encara voler arribar a la fórmula "un jome, un vot".

La Utopia es presenta a l'horitzon de la nova revolució.

La solució "federal"

Hi havia, nascuda al final de la guerra europea, una federació, la Iugoeslàvia, on, en una de les repúbliques, la Bosnia-Herzegovina, convivien tres comunitats, els musulmans, els croates i els serbis. En la Iugoeslàvia federada i comunista no hi havien discriminacions ni racials o ètniques, ni religioses.

En la seva ofensiva contra-revolucionària, els imperialistes occidentals, per destabilitzar la Iugoeslàvia, han reconegut el dret dels nacionalistes reaccionaris musulmans en Bòsnia i ultra-catòlic en Croàcia, a establir Estats independents.

El resultat és una guerra civil entre les tres comunitats, que, amb les intervencions imperialistes, no troba fins ara solució.

En un país multi-nacional i multi-ètnic, la imprescindible convivència no pot fonamentar-se més que en la "federació".

Els catalans tenim una herència cultural i política pimar-galliana. El nostre compatriota Francesc Pi i Margall, que va ser president de la I República espanyola, va ser el dirigent del republicanisme federal català.

L'imperialisme es desferma

En les setmanes de juny-juliol l'imperialisme nordamericà es desferma en covardes agressions aèries contra les poblacions de Bagdad i de la Somàlia. És evident l'exemple d'una situació internacional de NO-estat de dret en que el món es troba. A les institucions internacionals hi manca l'equilibri que procurava la voluntat de pau de la URSS. Els Estats febles no estan ja protegits en llur integritat física i política i en llur independència.

"Ingerència"

Els occidentals, en lluita anticomunista, havien proclamat el dret humanitari a la intervenció armada en els països "desagradables". Es va intervenir en la Somàlia amb el pretexte de portar a menjar als famelics i es va intervenir militarment en una situació de guerra civil. La situació interior del país es va degradar i els nordamericans acabaren bombardejant la població somaliana.

El papa Wojtyla, de nou, a Espanya

Recordem que la "Cruzada" de Franco va imposar als pobles d'Espanya, també, una dictadura d'un catolicisme fanàtic i inquisitorial. El papa Wojtyla troba que amb "la movida" el poble espanyol s'ha alliberat de la dictadura eclesiàstica, donant-se a "la diqbauxa".

Aquest mes de juny el papa ha visitat Sevilla a l'ocasió d'un Congrés eucarístic i ha reclamat la re-cristianització del poble espanyol. Un "nou franquisme"?

Una carta

Marsella, 25 de Maig del 1993.

INSTITUT DE PROJECCIO EXTERIOR
DE LA CULTURA CATALANA

Benvolguts amics:

Acabo d'arribar d'un viatge a Catalunya i he trobat la vostra carta en la qual m'anuncieu ésser un dels guardonats del Vè. Premi J.M. BATISTA I ROCA d'enguany.

Us ho agraeixo moltíssim, més no puc acceptar-lo i, això, per tres raons fonamentals.

En primer lloc, en el decurs d'aquests més de 75 anys de vida del CERCLE CATALA de Marsella, dotzenes d'homes i de dones s'han esforçat (jo només des del 1947), per fer conèixer Catalunya. No puc fer meu el que és patrimoni del sacrifici i de l'esforç de tots.

Una altra raó és protesta. Protesta enfront de les nostres Institucions pel menysteniment en que són considerades les diferents Entitats Catalanes que hi ha escampades arreu del món. No és concedint d'ací-d'allà un guardó, un premi, una distinció que valora el que han fet, el que fan i el que poden fer aquestes Entitats. Necessiten d'un escalf institucional que, fins ara, s'ha limitat a algunes almoines i paraules untuoses, quan en realitat aquests Centres, sense títols ni retribucions són, de fet, Ambaixades de Catalunya arreu del món.

El darrer motiu rau en el mateix contingut del guardó. Aquest, tal com jo l'entenc, és un premi a la fidelitat a la terra. Per aquest motiu no vull, ni puc rebre'l en presència o de mans de representants d'un Govern en el sí del qual es troba normal que un dels seus membres, a les acaballes de la Dictadura gaudís d'una poltrona a les "Cortes" del Caudillo. Si des d'el meu exili, com ho han fet milers de catalans, he procurat molt modestament participar o contribuir en els combats per la Llibertat de Catalunya, no penso pas, que en el període a que em refereixo, es fés país desde Madrid.

Felicitant-vos per la tasca que esteu fent per tal de donar a conèixer la presència catalana al món, us prego de creure, als que conec personalment i als altres, que de la mateixa manera que ho he fet fins ara, junt amb els meus companys i companyes, continuaré treballant calladament, per Catalunya, que també és meva.

Sincerament, una abraçada.

Francesc PANYELLA I FARRERAS

Les anys passen ....

i una situació, no superada, de post-franquisme, manté la persistència del problema lingüístic català.

Ens assuïem de l'existència, dita, d'una propaganda lingüística espanyolista, contra la catalanitat de Catalunya.

Les feixistes espanyolistes vulen imposar el Castellà com llengua espanyola de Catalunya.

Què s'imposi la llengua de llengües en tot el territori peninsular. I el català com llengua pròpia de Catalunya.

Les eleccions legislatives a Espanya

Les eleccions han tingut lloc. Quina era, i quina és ara, la situació política en el país? Per les nacionalitats oprimides, què ha canviat?

Recordarem una vegada més, el vot historic dels "deu milions" de vots que, donant el poder al partit de Felipe González, va foragitat la dreta franquista del govern. Els deu anys transcorreguts de govern PSOE han permès a aquest partit l'ocultació de l'antifranquisme republicà. Un fenomen polític de "mimetisme" socialista va ocultar la que hauria estat natural reacció del poble de superació del pos-franquisme. La monarquia de va consolidar. Els "republicans" varen tenir "un rei per a ells".

Les noves eleccions, què han canviat? Si els socialistes han perdut la majoria absoluta, han obtingut una majoria relativa. Felipe González s'ha vist obligat, primerament, a oferir llocs de govern als nacionalistes bascos i catalans. Vist el refús d'aquests, ha obtingut una aliança per fer una majoria a les Corts.

Si bé el republicanisme formal resta amagat, podem pensar que la participació més evident dels nacionalismes basc i català en l'exercici del poder central suposa un avanç democràtic cap a un futur republicanisme.

En quant a Jordi Pujol i el seu partit CiU, refusant d'entrar en el govern de Madrid conserven la preciosa condició d'estricta catalanitat que permet l'esperança d'un futur d'independència.

"L'esperança d'un futur d'independència ..."

de que acabem de parlar i que s'oposa fortament a tota integració política catalana - i també basca - a la política general espanyola, és el signe de la persistència, en el post-franquisme, se l'heretatge de la nostra guerra, perduda per les nacions d'Ibèria.

S'ha vist que el partit de Macià i Companys, que estava integrat en el sistema republicà espanyol i que n'era el més ferm suport a Catalunya, integrant ara la corrent de joventut independentista políticament. Hem vist també com el socialisme català mostrant-se sotmés a Felipe González, esdevingut sucursalista, es veu sotmés al vot dels immigrants castellans. Aquest vot dels immigrants mostra a més la no integració d'aquesta comunitat a la catalanitat del país

on viuen i treballen. Signé també de permanència del post-franquisme.

I el republicanisme? Malgrat la història i la tradició catalana i republicana, es veu inacceptat en general perquè el record vivent d'una guerra que el poble, condicionat per la llarga nit franquista, vol veure com "espanyola". El poble català refusa la realitat històrica de la que fou protagonista amb la conquesta i la defensa de les llibertats republicanes.

"La Voz de su amo"

Des de la fi de màg obeint a la seva "opcació europeista", el govern espanyol ha decidit enviar, com els francesos, anglesos ... tropes com cascos blaus al territori en conflicte de Bosnia. Aquesta tramesa de tropes obeeix a una política imperialista d'oposició a una que diuen ofensiva militar del serbis de Bosnia.

Si aquestes tropes espanyoles escolten encara a la "Voz de su Amo" - enteneu Franco - s'hi trobaran bé, en conflicte amb les forces que Tito, el combatent antifranquista va organitzar preveient la invasió de la Iugoeslàvia per tropes estrangeres.

Després, les tropes espanyoles han sofert de baixes.

Joan Miró, republicà

En aquest mes de juny 1993, Catalunya ha celebrat el centenari de la naixença del pintor Joan Miró.

S'ha exaltat amb raó la seva figura de gran pintor català. I s'ha oblidat quasi, i ho recordem, , que, quan la nostra guerra, honorat pel règim republicà, va participar com artista, no sols a la defensa de la República atacada pel feixisme, , sinó que va contribuir amb la seva creació a la important revolució cultural que es desenvolopa durant la nostra guerra.

Joan Miró, al costat de Pablo Picasso, va participar, en defensa de la República, - "Ajudeu l'Espanya", diu un quadre - a la Exposició internacional de Paris l'any 37, de la que sorgi el "Guernica".

"Unió de Républiques ..."

En els anys 29, en el setmanari "Ytrball" es preconitzava per l'Estat espanyol una "Unió de Républiques socialistes d'Inèria"

Però la popular República Catalana del 31 no va durar, , la República espanyola va ser unitària amb, per Catalunya, un Estatut i la Generalitat.

Ara, en aquest mes d'agost, és per la Bòsnia en guerra civil que es prepara una "Unió de repúbliques", una musulmana, una croata i una serba.

Es pot pensar que una divisió territorial segons les ètnies i les religions no serà possible, no tindrà estabilitat. No portarà la pau.

Per Catalunya, on viuen molts castellans anomenats "inmigrats" avui dia, perquè arribaren durant el franquisme, haviem donat com fórmula que permet la convivència en pau, "Es català, si vol, qui viu i treballa a Catalunya"

Per què considerem la fórmula com republicana? Perquè els "inmigrats" del franquisme, amb ella esdevenen ciutadans lliures del nostre poble.

La repressió franquista contra els republicans s'exerceix amb ferocitat. Som els "rojos separatistas". França, terra's asil pels refugiats espanyols, és ocupada per l'exèrcit nazi alemany. La policia franquista entra i es passeja per França com a casa seva. Amb la complicitat de les policies de Vichy i alemanya, fa presoners el president de Catalunya Lluís Companys, el socialista Julian Zugazagoitia, el sindicalista Joan Peiro'... Tots son jutjats com "rebels" i afusellats a Espanya. El republicà i català Lluís Companys ho és al castell de Montjuic. Com ho va ser l'any 1909 el pedagog anarquista Francisco Ferrer Guardia. Escarni per Catalunya!

L'exili republicà català i espanyol a Mèxic

El febrer de 1939, perduda la batalla de Catalunya, hi hagué l'exili de mig milió de republicans, militars i civils, que travessàrem la frontera francesa i esdevinirem "refugiats". A aquest exili en seguí un altre, el que es realitzà cap a les Amèriques, entre elles, i sobretot, cap a l'acollidora República dels Estats Units de Mèxic.

El poble mexicà, dirigit pel gran president Cárdenas, era un poble amic, que ens havia ajudat en la guerra. Aquest exili, en els anys 40-42, prengué, en la llibertat, un caire cultural i intel·lectual. Va ser un exili creador, on es va expressar el món cultural de la nostra República. Ex-cryptos, metges, advocats, professors, personalitats polítiques, s'incorporaren a la vida del poble mexicà.

Si els refugiats de la República espanyola hi trobaren una nova pàtria, el poble mexicà beneficià d'una aportació cultural i tècnica considerable.

Un metge català, el doctor Pelai Vilar i Canales, arribat en 1942 de l'exili francès, trobà a Mèxic una acollida cordial i generosa. Pogué contribuir a l'expansió de la medicina mexicana. Edità una revista, "Acta m" dica hidalguesa" i exercí funcions d'organització i de direcció mèdica. En un llibre, "Mis médicos mexicanos" escriu una crònica de mig segle "de convivència amb els metges mexicans."

MORT A L'EXILI

El periodista i escriptor DOMÈNEC PALLEROLA (Domènec de Bellmunt) va morir als 90 anys d'edat a Tolosa del Llenguadoc el 14 de maig passat.

A Tolosa havia estat secretari de la Creu Roja republicana espanyola. Va ser fidel col·laborador de la publicació de l'exili del Casal Català d'Angulema "Mai no morirem".

Domènec Pallerola va sofrir del refús de la intel·lectualitat catalana d'avui dia d'integrar la riquesa cultural de l'exili i republicà.